

*Wzrostek w AP
do Protokołu Nr XXVII.2016
z obrad XXVII sesji
Rady Gminy Bonichowo
z dnia 21 grudnia 2016 r.*

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI

GMINNEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ w BARUCHOWIE

za rok 2016

I. WSTĘP

Podstawowym działaniem Ośrodka jest rozpoznanie i zaspokajanie podstawowych potrzeb życiowych osób i rodzin, które własnym staraniem nie są w stanie pokonać trudności życiowych oraz umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Pomoc udzielana jest ze względu na trudne sytuacje życiowe. Ustawa o Pomocy Społecznej nie konkretyzuje tych sytuacji, wymienia jedynie najczęstsze powody ich powstawania.

Osoba, która znalazła się w trudnej sytuacji życiowej, innej niż wymienione w ustawie, ma prawo zwrócenia się do Ośrodka o udzielenie pomocy. Zawarty w ustawie katalog osób uprawnionych do uzyskania pomocy nie jest katalogiem zamkniętym. Obowiązkiem klienta przy udzielaniu pomocy jest jego współudział w rozwiązywaniu trudnej sytuacji życiowej. Ośrodek powinien w miarę możliwości doprowadzić do życiowego usamodzielniania się osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem, jak również zapobiegać w powstawaniu nowych problemów społecznych, rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej.

II. ZAKRES DZIAŁANIA OŚRODKA

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej jest jednostką organizacyjną działającą na terenie gminy Baruchowo.

Ośrodek realizuje zadania w szczególności na podstawie :

- ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz.U.z 2016r., poz. 930, z późn.zm.)
- ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz.U.z 2016r., poz. 1515 z późn.zm.)
- ustawy z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych (Dz.U.z 2011r., poz. 721 z późn.zm.)
- ustawy z dnia 19 sierpnia 1994r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz.U.z 2011r., Nr 231, poz. 1375 z późn.zm.)
- ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U.z 2016r., poz. 487)
- ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U.z 2015r., poz. 1390)
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U.z 2015r., poz. 332 z późn.zm.)
- ustawa z dnia 27 sierpnia 2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U.z 2015r., poz. 581 z późn.zm.)
- ustawa z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia w instytucjach rynku pracy (Dz.U.z 2015r. poz. 149 z późn.zm.)
- ustawa z dnia 13 czerwca 2003r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz.U z 2011r. Nr 43, poz. 225 z późn.zm.)

- ustawa z dnia 27 kwietnia 2006r. o spółdzielniach socjalnych (Dz.U.z 2006r. Nr 94, poz. 651 z późn.zm.)
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U.z 2016r. poz. 239 z późn.zm.)
- ustawa z dnia 13 listopada 2003r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz.U.z 2016r., poz. 198)
- ustawa z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych (Dz.U.z 2015r., poz. 114 z późn.zm.)
- ustawa z dnia 7 września 2007r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz.U.z 2016r. poz. 169 z późn.zm.)
- ustawa z dnia 11 lutego 2016r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz.U.z 2016r., poz. 195)

Ponadto kierunki działań Ośrodka Pomocy Społecznej określa „Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Baruchowo na lata 2016-2020 oraz gminne programy dotyczące przeciwdziałania przemocy w Rodzinie, wspierania rodziny, aktywności lokalnej .

III. STRUKTURA I ZATRUDNIENIE

Szczegółową organizację i zasady funkcjonowania Ośrodka określa regulamin organizacyjny. W 2016 roku Ośrodek funkcjonował w następującej strukturze organizacyjnej :

Według stanu na dzień 30.11.2016r. zatrudnionych było ogółem :

Na umowę o pracę : kierownik, 2 pracowników socjalnych wykonujących zadania z zakresu pomocy społecznej, pracownik ds. świadczeń rodzinnych i świadczeń wychowawczych oraz pracownik ds. funduszu alimentacyjnego.

Na umowę zlecenia : radca prawny, dwóch asystentów rodziny oraz osoba wykonująca zadania polegające na wdrożeniu i zapewnieniu technicznych zabezpieczeń przetwarzania danych osobowych w systemie informatycznym GOPS w Baruchowie.

Wszyscy pracownicy posiadają odpowiednie kwalifikacje zawodowe i wykształcenie kierunkowe.

IV. BUDŻET

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Baruchowie w całym roku budżetowym 2016 , stan na dzień 30 listopada 2016r. wydatkował łączna kwotę **3.899.447,20zł**

- Z budżetu państwa : **3.755.023,65zł**

- Z budżetu gminy : **144.423,55zł**

Wydatki poszczególnych działów obrazuje poniższa tabela.

Struktura wydatków GOPS na dzień 30 listopada 2016r. z podziałem na zadania

Podział klasyfikacją budżetową	zgodnie z	Wydatki pokryte ze środków gminy	Wydatki pokryte z dotacji zewnętrznych
85212 Świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego		60,00	1.316.661,47
85211 Świadczenia wychowawcze		-	1.810.902,96
85213 Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej i niektóre świadczenia rodzinne		-	15.606,37
85214 Zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe		-	212.033,65
85204 Rodziny zastępcze		7.260,00	-
85206 Wspieranie rodziny		-	10.000,00
85219 Ośrodek Pomocy Społecznej		57.018,47	101.009,00
85228 Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze		-	100.096,00
85295 Pozostała działalność(dożywianie, rządowy program wspierania osób uprawnionych do świadczenia pielęgnacyjnego, Karta Dużej Rodziny)		23.173,20	37.149,40

85202 Domy Pomocy Społecznej	56.911,88	-
85216 Zasiłki stałe	-	151.564,80
RAZEM	144.423,55	3.755.023,65

V. POMOC SPOŁECZNA

W Gminie Baruchowo na dzień 30 listopada 2016 roku liczba mieszkańców wynosiła 3.574 osób. Wsparciem systemu pomocy społecznej objęto 147 rodzin, w tym 385 osób. Analizując ilość osób objętych wsparciem w stosunku do liczby mieszkańców Gminy Baruchowo, można stwierdzić, że pomocą objęto 10,77 % ogółu ludności gminy.

Najczęstszymi powodami pozostawania w trudnej sytuacji rodzin korzystających z pomocy społecznej było : ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność, alkoholizm.

Kryteria dochodowe uprawniające do świadczeń z pomocy społecznej to :

- dla osoby samotnie gospodarującej – maksymalnie 634zł
- dla osoby w rodzinie – maksymalnie 514zł
- maksymalna kwota zasiłku stałego wynosi 604zł

W roku 2016, na dzień 30 listopada wydano 473 decyzje.

Struktura wydatków GOPS w 2016r. z podziałem na zadania

Lp.	Rodzaj świadczenia	Liczba osób	Kwota wypłaconych świadczeń w złotych
ZADANIA WŁASNE			
1.	Zasiłki stałe (dotacje)	29	151.565
2.	Zasiłki okresowe (dotacje)	98	212.034
3.	Dożywianie ogółem	210	67.000
	• dotacja	85	52.000
	• własne	-	15.000
	- zasiłki celowe na dożywianie	85	20.760
	W ramach rządowego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”:		

	- dożywianie dzieci w szkołach	125	27.838
	• dotacja	125	16.389
	• własne	125	11.449
4.	Zasiłki celowe i specjalne celowe (własne), zakup odzieży, obuwia, opału, żywności, drobne remonty, leki, świadczenia medyczne itp.	30	11.780
5.	Zdarzenia losowe (własne)	-	-
6.	Schronienie (własne)	-	-
7.	Sprawianie pogrzebu(własne)	-	-
8.	Pomoc w formie usług opiekuńczych (własne)	-	-
9.	Składki na ubezpieczenie zdrowotne podopiecznych	-	-
ZADANIA ZLECONE			
10.	Pomoc w formie specjalistycznych usług opiekuńczych (dotacja)	16	122.176

Z powyższych zestawień wynika, że największy udział w wydatkach stanowią wydatki na zasiłki stałe, a w dalszej kolejności na usługi specjalistyczne, zasiłki okresowe, realizację programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” oraz zasiłki celowe.

Największą grupę świadczeniobiorców stanowią osoby otrzymujące pomoc w formie zasiłku okresowego.

VI. ŚWIADCZENIA RODZINNE

Świadczenia rodzinne dzielą się na dwie grupy:

- zasiłki rodzinne z dodatkami, jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka;
- świadczenia opiekuńcze : zasiłki pielęgnacyjne, świadczenia pielęgnacyjne, zasiłek dla opiekuna.

Od listopada 2015 roku uległy zmianie kryteria dochodowe uprawniające do podobierania świadczenia rodzinnego z dodatkami, gdzie miesięczny dochód na jedną osobę w rodzinie nie przekraczał 674 zł lub 764zł jeśli w rodzinie jest jedno dziecko niepełnosprawne.

W roku sprawozdawczym , stan na 30 listopada 2016r., wydano 274 decyzji dotyczących świadczeń rodzinnych oraz 316 decyzji na świadczenia wychowawcze, co łącznie stanowi 590 wydanych decyzji.

Struktura wydatków na świadczenia rodzinne w roku 2016

Lp.	Rodzaj świadczenia	Liczba świadczeń	Kwota wypłaconych świadczeń w złotych
Zasiłek rodzinny wraz z dodatkami do zasiłku rodzinnego			
1.	Zasiłek rodzinny	4156	474.314,24
2.	Dodatek z tytułu urodzenia dziecka	18	18.000,00
3.	Dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	2	542,00
4.	Dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka	143	27.415,00
5.	Dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	117	11.426,68
6.	Dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	326	29.640,25
7.	Dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	523	47.278,68
8.	Pokrycie wydatków związanych z zamieszkiwaniem w miejscowości,	13	1.373,00

	w której znajduje się siedziba szkoły		
9.	Pokrycie wydatków związanych z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły	720	45.585,38
Świadczenia rodzicielskie			
10.	Świadczenia rodzicielskie	112	99.526,60
Świadczenia opiekuńcze			
11.	Zasiłek pielęgnacyjny	842	128.826,00
12.	Świadczenie pielęgnacyjne	109	140.963,00
13.	Specjalny zasiłek opiekuńczy	67	34.320,00
Jednorazowe zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka			
14.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	24	24.000,00
Zasiłek dla opiekuna			
15.	Zasiłek dla opiekuna	123	63.316,00
Składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe			
16.	Składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe opłacane za osoby pobierające świadczenia pielęgnacyjne	88	28.043,00
17.	Składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe opłacane za osoby pobierające specjalny zasiłek opiekuńczy	67	9.445,00
18.	Składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe opłacane za osoby pobierające zasiłek dla opiekuna	121	17.220,00

VII. ŚWIADCZENIA WYCHOWAWCZE

Rządowy Program „Rodzina, 500+” został wprowadzony ustawą z dnia 11 lutego 2016r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci. Ustawa została podpisana przez prezydenta RP w dniu 17 lutego 2016r. i obowiązuje **od dnia 1 kwietnia 2016 roku**.

Ustawa przewiduje, że rodzice lub opiekunowie mogą ubiegać się o świadczenie wychowawcze w wysokości 500zł miesięcznie na dziecko. W przypadku ubiegania się o świadczenie na pierwsze dziecko obowiązujące kryterium dochodowe wynosi 800zł netto lub 1.200zł netto na osobę w rodzinie, jeżeli w rodzinie jest dziecko niepełnosprawne.

Na drugie i kolejne dzieci kryterium dochodowe nie obowiązuje.

500zł to kwota netto świadczenia wychowawczego, **zwolniona od podatku dochodowego**

I nie podlega egzekucji, podobnie jak inne świadczenia dla rodzin. Świadczenie wychowawcze nie jest liczone do dochodu przy ustalaniu prawa do innych świadczeń m.in. z pomocy społecznej, funduszu alimentacyjnego czy świadczeń rodzinnych.

Świadczenie wychowawcze przysługuje do ukończenia przez dziecko 18 lat. Jeśli w rodzinie jest kilkoro dzieci, ale tylko jedno ma poniżej 18 lat, świadczenie zależne będzie od dochodu, czyli rodzina taka będzie traktowana jako rodzina z jednym dzieckiem.

Przy ubieganiu się o świadczenie wychowawcze na pierwsze dziecko do wniosku konieczne jest dołączenie dokumentów, na podstawie których będzie można ustalić dochód rodziny.

W przypadku wystąpienia faktu utraty dochodu lub uzyskania dochodu niezbędne będą dokumenty potwierdzające ich utratę lub uzysk oraz wysokość utraty i uzysku.

Ponadto w zależności od indywidualnych sytuacji, w przypadku ubiegania się o świadczenie wychowawcze niezależnie od tego, czy na pierwsze czy kolejne do wniosku dołącza się inne zaświadczenia, oświadczenia oraz dowody niezbędne do ustalenia prawa do świadczenia wychowawczego. Jeśli rodzice są po rozwodzie, świadczenie przysługiwać będzie temu, kto sprawuje faktyczną opiekę nad dzieckiem. Jeśli rodzice równo dzielą się opieką, o ile jest to potwierdzone prawomocnym wyrokiem sądowym oboje mają prawo złożyć wniosek, a wysokość świadczenia będzie dzielona proporcjonalnie do liczby dni, w których opiekują się dzieckiem.

W przypadku urodzenia dziecka lub ukończenia przez dziecko 18 roku życia w trakcie miesiąca wysokość świadczenia wychowawczego jest ustalana proporcjonalnie do liczby dni, w których świadczenie wychowawcze przysługuje.

Świadczenie wychowawcze nie przysługuje, jeżeli:

- dziecko pozostaje w związku małżeńskim;
- dziecko zostało umieszczone w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie albo w pieczy zastępczej;
- pełnoletnie dziecko na ustalone prawo do świadczenia wychowawczego na własne dziecko;
- członkowi rodziny przysługuje za granicą na dziecko świadczenie o podobnym charakterze

do świadczenia wychowawczego, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy międzynarodowe o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej;

- na pierwsze lub kolejne dziecko, w przypadku przekroczenia kryterium dochodowego (odpowiednio 800,00zł lub 1.200,00zł)

Świadczenia wychowawcze			
Lp.	Świadczenie	Liczba świadczeń	Kwota wypłaconych świadczeń
1.	Świadczenia wychowawcze – Program 500 +	3.577	1.781.498,00

VIII. FUNDUSZ ALIMENTACYJNY

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują osobie uprawnionej do alimentów od rodzica na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, jeżeli egzekucja okazała się bezskuteczna. Świadczenie przysługuje do ukończenia przez osobę uprawnioną 18 roku życia albo w przypadku, gdy uczy się w szkole lub szkole wyższej do ukończenia przez nią 25 roku życia, albo w przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności – bezterminowo.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednakże nie wyżej niż 500zł.

Struktura wydatków z funduszu alimentacyjnego w roku 2016

Lp.	Świadczenie	Liczba dzieci uprawnionych	Kwota wypłaconych świadczeń
Fundusz alimentacyjny			
1.	Świadczenia z funduszu alimentacyjnego	22	79.800,00

Dłużnicy alimentacyjni

Dłużnik alimentacyjny jest zobowiązany do zwrotu organowi właściwemu wierzyciela należności w wysokości świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego osobie uprawnionej łącznie z ustawowymi odsetkami.

Kwoty zwrócone przez dłużników wyniosły:

- 10.124,97zł z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego (z tego : przekazane do budżetu państwa – 9.022,45zł; przekazane na dochody własne gminy wierzyciela – 1.102,52zł)
- 979,54zł zł kwoty zwrócone przez dłużników alimentacyjnych z tytułu wypłaconych zaliczek alimentacyjnych.

W celu zwiększenia skuteczności egzekucji, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Baruchowie współpracuje z Biurami Informacji Gospodarczej.

IX. INICJATYWY I WSPÓŁPRACA OŚRODKA

1) W związku ze stosowaniem przemocy w rodzinie oraz nadużywaniem alkoholu aktualnie nadzorem kuratorskim objętych jest 20 rodzin.

2) 6 razy zwoływane były grupy robocze , w których skład wchodzi przedstawiciele Sądu tj. trzech kuratorów sądowych, przedstawiciele Zespołu Szkół w Baruchowie, pracownicy GOPS, przedstawiciele policji, przedstawiciele NZOZ w Kłótnie. W zależności od potrzeby również : psychiatra, psycholog.

3) W miesiącach lutym i marcu 2016 roku GOPS otrzymał od Chrześcijańskiej Służby Charytatywnej Oddział Kujawsko – Pomorski filia we Włocławku , jabłka w ilości 21 ton 800kg, które zostały przekazane mieszkańcom Gminy Baruchowo.

4) wydano 44 skierowań w ramach Programu Żywnościowego , dzięki czemu 44 rodzin skorzystało z paczek żywnościowych .

Realizatorem programu było Caritas we Włocławku.

Podsumowując rok 2016 , należy stwierdzić , że był on rokiem zapowiadającym zwiększenie wydatków na realizację zadań pomocy społecznej.

Z rzeczywistych kosztów , do których należy się przygotować , to pokrycie wydatków związanych z umieszczeniem dwojga dzieci w placówce opiekuńczo – wychowawczej. Przewidywany całoroczny koszt tego zadania /zgodnie z informacją uzyskaną z PCPR Włocławek / wyniesie **16.383,50zł**

Również nastąpi wzrost kosztów ponoszenia odpłatności za pobyt 2 mieszkańców Gminy Baruchowo w Domu Pomocy Społecznej. Łączny koszt wydatkowany w 2016r. na realizację tego zadania wyniesie **62.196,63zł**

Z pojawiających się problemów , które coraz bardziej stają się widoczne i wymagające interwencji ze strony Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej są:

1. Duża liczba osób starszych , chorych, samotnych, które wymagają usług opiekuńczych.
2. Zwiększająca się liczba rodzin , w których występuje bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych gdzie wymagana jest obecność asystenta rodziny.
3. Zwiększający się odsetek osób samotnych, które nigdy nie nabędą uprawnień emerytalnych , stając się stałymi klientami tut. Ośrodka.

KIEROWNIK
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Baranach
Zofia Stasiak